

Konference

Den malých obcí

Olomouc

31. 10. 2024

AKTUÁLNÍ TÉMATA SPÚ VE VZTAHU KE KRAJINĚ A SAMOSPRÁVÁM

JUDr. Roman BRNČAL, LL.M.

Státní pozemkový úřad

KPÚ pro Olomoucký kraj

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD

Zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů

§ 1 odst. 1

Zřizuje se Státní pozemkový úřad jako správní úřad s celostátní působností.

SPÚ vykonává působnost dle:

- zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu
- zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě)
- zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby

➤ Agendy:

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

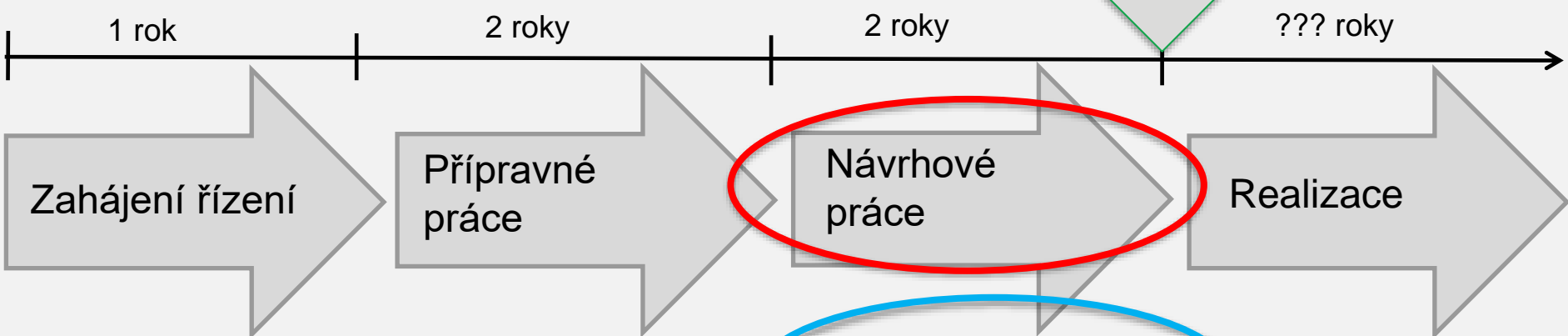
Co umíme v rámci pozemkových úprav?

- Zmírňujeme křivky z minulosti (např: rozorané meze, zkolektivizované pozemky)
- Vytváříme nové mapové dílo – digitální katastrální mapu
- Scelujeme, případně rozdělujeme pozemky
- Navrhujeme zpřístupnění pozemků
- Zpřesňujeme hranice pozemků

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

➤ Rozhodnutí o schválení návrhu
➤ Rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ⇒ obnova katastrálního operátu

Zahájení řízení

Přípravné práce

Návrhové práce

Realizace

- Z podnětu SPÚ
- SPÚ na podnět vnějšího subjektu po posouzení žádosti
- SPÚ vždy – podnět vlastníků > 50 % výměry zemědělské půdy
- Výběr zpracovatele

- Rekognoskace, analýza území
- Geodetické zaměření skutečného stavu terénu
- Stanovení obvodu PÚ
- Zpracování soupisu nároků

- Plán společných zařízení
- Návrh nového uspořádání pozemků
- Nová DKM pro obnovu katastrálního operátu

- Vytyčení nových pozemků
- Stavby

POZEMKOVÉ ÚPRAVY - PSZ

Plán společných zařízení

Schvaluje zastupitelstvo obce!

V rámci návrhu komplexních pozemkových úprav jsou navržena tato opatření:

- a) opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků jako polní nebo lesní cesty, mostky, propustky, brody, železniční přejezdy a podobně,
- b) protierozní opatření pro ochranu půdního fondu jako protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy, záchytné příkopy, terasy, větrolamy, zatravnění, zalesnění a podobně,
- c) vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před záplavami jako nádrže, rybníky, úpravy toků, odvodnění, ochranné hráze, suché poldry a podobně,
- d) opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, zvýšení ekologické stability jako místní územní systémy ekologické stability, doplnění, popřípadě odstranění zeleně a terénní úpravy a podobně.

POZEMKOVÉ ÚPRAVY - PSZ

Plán společných zařízení – 4 typy opatření

Zpřístupnění pozemků

Protierozní opatření

Vodohospodářská opatření

Tvorba a ochrana ŽP

POZEMKOVÉ ÚPRAVY - PSZ

PSZ - Návrh dokumentace technického řešení Vloženo do digitálního modelu terénu

FINANCOVÁNÍ POZEMKOVÝCH ÚPRAV

Zdroje finančních prostředků

Návrhy pozemkových úprav: státní rozpočet v kapitole MZe

Realizace pozemkových úprav:

- prostředky Evropské unie, PRV, SZP, NPO (prioritně „zelené“ a „modré“ projekty)
- rozpočty MŽP nebo MMR
- Ředitelství silnic a dálnic ČR, SŽ - v důsledku jejich stavební činnosti
- obce nebo fyzické a právnické osoby, které mají zájem podílet se na financování pozemkových úprav

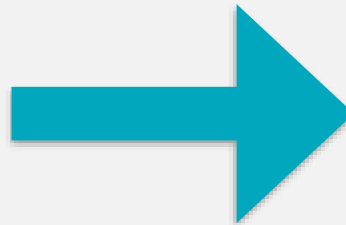
**Do pozemkových úprav a krajinných opatření
jsme od roku 1991 investovali 34 miliard Kč**

REALIZACE POZEMKOVÝCH ÚPRAV

❑ **Prvky plánu společných zařízení** (opatření ke zpřístupnění pozemků, vodohospodářská, protierozní a ekologická opatření) představují nástroj pro regulaci vodního režimu v krajině

❑ Hlavní cíle reagují na **změny klimatu** a předpovědi jeho dalšího vývoje:

- četnější výskyt povodní z přívalových srážek
- období sucha
- projevy degradace půdy - eroze
- ekologická stabilita

vodohospodářská zařízení

nádrže, poldry, ochranné hráze

retence a akumulace vody v krajině

*mokřady, rybníky, revitalizace toků,
akumulační nádrže*

protierozní opatření

*protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy,
záchytné příkopy, terasy, větrolamy,
zatravnění*

ÚSES

*biokoridory, biocentra, interakční prvky,
doprovodná zeleň*

SPOUPRÁČE SE SAMOSPRAVOU

Jakou aktivitu potřebujeme k naší činnosti od samospráv?

- Výkupy realizované obcí nebo městem
- Výkupy SPÚ (komunikace s občany – osvěta, potřebnost)
- Podpora činnosti SPÚ (kraje, obce, sdružení, mikroregiony)
- Krajské úřady, obce (prostorová analýza území, odborná stanoviska)

- finance – kontinuální financování projektů
- personální stabilita (udržení odborníků)

Okres Jeseník

Záchytné příkopy ZP1, ZP2 cestní příkop C8, cestní příkop C10 a část záchytného příkopu 34 u cesty C5 a revitalizace toku Rožmitálský potok v k.ú. Zlaté Hory

System příkopů byl navržen po zkušenostech z roku 1997, kdy došlo k zalití osady a města Zlaté Hory z kopců nad městem.

Dle vyjádření starosty města Zlatých Hor se opatření velmi dobře uplatnila také v letošním roce a zejména osada Rožmitál neutrpěla velké škody.

- Realizace v letech 1999 až 2003.
- Příkopy byly zaústěny do lužního biokoridoru. Opatření mají výměru 2,677 ha.
- Příkop ZP1 slouží k ochraně severovýchodní části města Zlatých Hor.
- Příkop ZP 2 spolu s cestními příkopy u polní cesty C8 a C10 chrání osadu Rožmitál, která se nachází východně nad městem Zlaté Hory.

REALIZOVANÁ OPATŘENÍ – POVODNĚ ZÁŘÍ 2024

Okres Šumperk

Realizace polní cesty HC3 s propustky a rámovým mostem M7 v k.ú. Březná

Dle vyjádření starosty Města Štítý, díky zrealizovanému opatření došlo ke zmírnění škod. Opatření se nachází v místě údolí, které je každoročně zaplavované srážkami z okolních svahů.

- Realizace v letech 2023 až 2024.
- Most o světlosti 7.60 m. Délka přemostění řeky Březná 14,4 m.
- Zajištění zemědělského obhospodařování sousedních pozemků a dopravní obslužnost mezi k. ú. Březná a Heroltice.

REALIZOVANÁ OPATŘENÍ – POVODNĚ ZÁŘÍ 2024

Město Štíty od 12.9.-16.9.2024 monitorovalo spolu s hasiči řeku Březnou. V daném termínu napršelo cca 165 mm srážek. Opravou mostu se podařilo dosáhnout dostatečného průtoku, dále vyčištěním koryta v daném místě nebyly žádné problémy. Dne 15.9.2024 dosáhla řeka Březná 2.stupně povodňové aktivity a voda se vylila na sousední louku, zde nově vybudovaný odvodňovací příkop odvedl bezpečně vodu do koryta řeky.

Investice do mostu a opravy komunikace je velmi účelná a v době 2. stupně povodně aktivity odvedla bezpečně vodu v daném místě, čímž pomohla ochránit Obec Březnou, včetně zajištění přejezdu hasičů a IZS.

Okres Přerov

Realizace hlavní polní cesty C6, vedlejší polní cesty C22 a svodné příkopy P1 a P2

Každý rok přívalový déšť prověří účinnost svodných příkopů a retenční nádrže v k.ú. Tučín. Při povodních 09/2024 se do Obce Tučín nedostala voda z přilehlých kopců a polí.

Dle vyjádření starosty obce Tučín Jiřího Řezníčka opatření velmi dobře fungují.

REALIZOVANÁ OPATŘENÍ – POVODNĚ ZÁŘÍ 2024

MONITORING EROZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

- Projekt SPÚ a Výzkumného ústavu monitoringu a ochrany půdy
- Evidenční nástroj pro sledování účinnosti zemědělských dotačních politik
- Nástroj ochrany ZPF a využití v procesu PÚ
- Systém závislý na hlášení erozních událostí
- Od 1. 7. 2021 účinná vyhláška č. 240, o ochraně zemědělské půdy před erozí

<http://me.vumop.cz>

MONITORING EROZE – Jak to může vypadat?

MONITORING EROZE – Jak to může vypadat?

MONITORING EROZE – Jak to může vypadat?

JAK POSTUPOVAT PŘI HLÁŠENÍ EROZE

Vítejte ve webové aplikaci **Monitoring eroze zemědělské půdy**, která slouží k hlášení, evidenci a vyhodnocování jednotlivých erozních událostí. Cílem monitoringu eroze zemědělské půdy je zajistit relevantní podklady o rozsahu problému eroze zemědělské půdy. Výstupy z analýz monitorovaných událostí mají široké využití jak v soukromé, tak i ve veřejné sféře. Zejména jsou kvalitním podkladem pro efektivní navrhování protierozních opatření a pro přípravu nových politik v oblasti ochrany půd.

PROČ MONITORUJEME EROZI V ČR?

Půda je jedním z nejcennějších přírodních bohatství každého státu a neobnovitelným přírodním zdrojem. Představuje významnou složku životního prostředí s širokým rozsahem funkcí a je základním výrobním prostředkem v zemědělství a lesnictví. Je ovšem ohrožena celou řadou procesů z části přírodních, z větší části však vyvolaných činností člověka, které vedou k omezení nebo až zničení schopnosti půdy plnit své základní produkční a mimoprodukční funkce.

KDYŽ SE SETKÁM S EROZNÍ UDÁLOSTÍ

V případě zjištění erozní události je třeba se obrátit na místně příslušnou pobočku Státního pozemkového úřadu (SPÚ), případně přímo na pověřeného pracovníka SPÚ. Pověřený pracovník následně provede terénní rekonoskaci a zjištěné informace zanesou prostřednictvím webového portálu Monitoringu eroze zemědělské půdy do databáze.

Seznam pověřených pracovníků s kontakty je uveden přímo na webovém portálu Monitoringu eroze zemědělské půdy.

PŘEVODY SPÚ MĚSTŮM A OBCÍM

**zákon
č.503/2012 Sb.,
„o SPÚ“**

**zákon
č.229/1991
Sb. „o půdě“**

**zákon
č.92/1991 Sb.
„o velké
privatizaci“**

**zákon
č.219/2000 Sb.,
„o majetku ČR“**

**zákon
č.139/2002 Sb.,
„o pozemkových
úpravách“**

FORMY PŘEVODŮ NA OBCE

BEZÚPLATNÉ

ÚPLATNÉ

z. 503/2012 Sb., §7 – VPS, komunikace, zeleň

z. 92/1991 Sb. – pod komunikacemi

z. 219/2000 Sb. – ve veřejném zájmu

**zákonné převody
na základě
znaleckých posudků**

§ 8 z. 503/2012 Sb. – dodržení účelu převodu pro města a obce !!!

- SMĚNY (§3 z. 503/2012 Sb.)
  - nenárokový převod
  - SPÚ aktuálně provádí revizi procesu směn
  - informace na www.spucr.cz

- PRODEJ (§17, odst. 3 písm. c) z. 229/1991 Sb.)
  - v naléhavých případech může požádat subjekt, který má právo uskutečnit výstavbu:
    - podle územního souhlasu,
    - podle územního rozhodnutí o umístění stavby,
    - podle stavebního povolení,
    - podle veřejnoprávní smlouvy,
    - na základě ohlášení stavby stavebnímu úřadu.

  - pozemek o max. výměře 1000 m²
  - ocenění cenou obvyklou i cenou zjištěnou – použije se vyšší

POMOC OBCÍM – POVODNĚ 2024

- usnesení vlády ČR ze dne 2. října 2024 č. 690

Výzva obcím:

- bezúplatný převod vhodných pozemků ve vlastnictví státu do vlastnictví obcí nejhůře postižených povodněmi
- ve veřejném zájmu ve smyslu § 22 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb.
- došlo ke zničení nebo bylo nutné v přímé souvislosti s povodněmi provést demolici objektu či nastala v důsledku povodní nutnost vysídlení z aktivních záplavových zón
- zahájení stavby do 2 let, dokončení do 5 let od převodu

Kritéria:

- pozemky v příslušnosti hospodaření Státního pozemkového úřadu
- nachází se celé nebo zčásti v zastavěném území nebo zastavitelné ploše
- nachází se mimo záplavovou oblast
- jedná se o zemědělské pozemky, případně o ostatní plochu

Součinnost Státního pozemkového úřadu:

- na žádost obcí poskytl sestavu pozemků v příslušnosti hospodařit SPÚ na území obce
- jedná se pouze o předběžnou GIS analýzu, doplněnou o mapové podklady
- s vyloučením pozemků v aktivní zóně záplavového území 100 leté vody, zatím bez dalšího prověřování uvedených pozemků (omezení, žaloby apod.)
- na základě žádostí do 31. října 2024, bude se zabývat konkrétními požadavky

ZÁVĚREM...

Co umíme?

Umíme racionálně a účelně investovat do naší krajiny!

ČR je „střechou“ Evropy, važme si vodní bilance, nastavujme efektivně vodní režim v krajině (zadržení vody nebo naopak její neškodné odvedení)

Co k tomu potřebujeme?

Pro efektivní opatření je nutná spolupráce všech správců krajiny (Povodí, Lesy ČR apod..)

INVESTICE DO KRAJINY

JE INVESTICE DO BUDOUCNOSTI NÁS VŠECH!!!

DĚKUJI ZA POZORNOST

www.spucr.cz

